OSTRA-OINAS, Alma, politiline tegelane, sünd. 4. IX 1886 Tartumaal Vastse-Kuuste v. taluomaniku tütrena, sai alghariduse Tartus Schwarz'i elementaarkoolis, õppis siis Faure' meiereis piimatalitust ja astus 1901. a. Tartu tütarlaste gümnaasiumi. O. võttis agarasti osa radikaalsete õpilasringide ja 1905. a. peale Vene sots.-dem. partei Tartu komitee tegevusest. Selle a. kevadel tegi O. parteilist kihutustööd Riias, eriti Düünataguses Eesti raioonis. 1905. a. suvel Tartus ärapeetud sots.-dem. kongressi poolt saadeti O. ühes A. Rei (vt.) ja teistega tööle Tallinna, kus juulikuus senised tegelased olid arreteeritud. Nüüd kutsuti pea kõigis Tallinna vabrikuis partei organisatsioonid ellu, laotati lendlehti ja korraldati koosolekuid. Tsentralistina, s. t. Vene sots.-dem. partei pooldajana, astus O. välja föderalistide, s. t. iseseisva Eesti sots.-dem. partei asutajate (G. Ast, P. Speek j. t., vt. neid) vastu. 1905. a. detsembris vangistati O. ühes Marta Lepa, Otto Sternbeck'i (vt. neid) ja teistega; ta saadeti Siberi Tobolski kub. asumisele, kuid põgenes sealt varssi ja teotses jällegi Tallinnas, arendades vähemlist joont. Tallinna komitee esindajana käis O. 1907. a. Londonis Vene sots.-dem. tööliste partei kongressil, ei asunud aga tagasituleku järel enam Tallinna, kus vahepeal enamlased V. Vöölmann'i juhatusel olid võimule pääsnud, vaid siirdus lühema Soomes viibimise järel Peterburi ja naitus 1909. a. fiktiivselt J. Anvelt'iga (vt.). Aa. 1910—15 õppis O. Bestužev'i kõrgemail naiskursustel matemaatikat ja filosoofiat, olles samal ajal Peterburi Üliõpil. Seltsi liige. Neil kursustel peetud sõjavastase kõne tagajärjel arreteeriti O. 1915. a. aprillis ja saadeti esiti Narva, siis Tartumaale vanemate juurde politsei valve alla. 1917. a. alul sai O. loa asuda Võnnu linna, kus teenis »Severopomoščis«, esiti registripidajana, siis varustusosakonna juhatajana. Sama a. mais siirdus O. ühes »Severopomoščiga« Tartu ja valiti tööliste ning sõdurite nõukogu liikmeks. 1917. a. sügisel asus ta Tallinna, kus töötas toitluskomitees ja »Sotsiaaldemokraadi« toimetuses. Eesti sots.-dem. tööliste partei esindajana võttis O. osa Ajutise Maanõukogu, Asutava Kogu, I ja II Riigikogu töist. Samuti on O. agarasti teotsenud ametiühingute liikumise alal ja toimetab 1923. a. alates »Ametiühisuslist Kuukirja«. O. on olnud mitut puhku Tallinna linnavolinikuks ja toimib 1924. a. novembrist alates Tallinna linnavalitsuse hoolekande osakonna juhatajana. O. on töötanud ka Eesti Naisorganisatsioonide Liidus ja avaldanud selle aastaraamatuis mõned kirjutised. Peale selle on tema sulest ilmunud üliõpilaselu kujutav romaan »Aino« (Tallinna, 1923). — O. on abielus a.-st 1910 politikategelase Aleks. Oinaga (vt.).

Isikl. j. m. saadud andmed. *T.*

OTSTAVEL, Jaan (tema oma kirjutusviisi järgi **Joh. C.**), õpetaja ja rahvakirjanik, sünd. 5. VI 1843 Saarde klk. Jäärja v. Veelikse kooliõpetaja Kaarel O.-i pojana, teotses aa. 1870—80 paigu Pärnu-Ülejõe eestikeelse elementaarkooli õpetajana, olles mitmete eesti seltskondlikkude asutiste, m. s. Pärnu Põllumeeste Seltsi tegelane ja »Endla« asutajaid, juhatades laulukoore ja töötades a.-st 1878 lühemat aega »Perno Postimehe« toimetuse liikmena. Hiljemini andus O. joomisele ja suri 17. I 1889 Pärnus. — O.-i sulest ilmus algupäraste, rahvalikkude, kunstiliselt aga väärtuseta teostena »Pernu laulik« (1873, II tr. tiitliga »Esimene Pärnu Laulik«, Tartu, 1875), »Kuldnok ehk Teine Pärnu Laulik . . .« (Tallinna, 1875), »Paradiisi Õied ehk Uued Lillekesed« (Tartu, 1876), »15-ne rublane kõrvits ehk Türgi hobuse muna« (Pärnu, 1877). Osalt tõlkeid, osalt vist aga algupärandeid sisaldavad rahvajutukeste kogud »Naljakas külaline. Noorerahvale armsaks aeaviiteks« I—III (Riia, 1873—75). Tõlked saksa keelest on »Tulisevaimuga poisike Renee« (Riia, 1873), »Orjade hirmsad kannatamised ja nende kättemaksmine« (1874), »Kaks kosilast, isa ja poeg« (Tartu, 1875) ja »Lõbusad Õhtutunnid . . .« I—III (Tall., 1875).

Post. album, 34, 212; prof. M. J. Eisen'ilt j. m. saadud andmed. *A. S-te.*

OTTO (Ottow), Richard August Eduard, sünd. 22. IV 1851 Kurskis (Venemaal) kirikuõpetaja pojana, õppis aa. 1871—76 ja 1877—78 Tartu ülikoolis arstiteadust ja omandas a. 1881 *dr. med.* astme, olí siis vabrikuarstiks Sindis ja Kärdlas Hiiumaal, teotses a.-st 1885 Tartus nina- ja kurguhaiguste arstina, lahkus dets. 1918 Baltimailt ja toimib praegu (1928) arstina Hildesheimis Saksamaal. — Oma ameti kõrval uuris O. Tartu linna ajalugu ja avaldas selt alalt põhjapanevad tööd »Ueber die Dorpater Klöster u. ihre Kirchen« (Verh. GEG XXII, 2, 1910), ja »Zur Ortsbeschreibung u. Entstehungsgeschichte v. Burg u. Stadt Dorpat« (Aus Dorpats Vergangenheit I, Tartu, 1918). M. s. on O. Tartu linna-arhiivi ürikmaterjali najal kindlaks määranud Tartu kinnisvarade omanikud XVI ja XVII a. s. (piiskopi-aja lõpp, aa. 1582, 1601, 1626, ca 1650, ca 1660, 1672—78) ja andmed skemaatilistele kaartidele kandnud. Need kaardid ühes O. väärtusliku Tartu plaanide-koopiate koguga kuuluvad praegu Tartu ülikooli rmtkogule.

Album Dorpato-Livonorum (1908), lk.